

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 43

25. října 2020

Cena: 8 Kč

Osobnost, která se minula s dobou, ale zároveň ji předběhla

S profesorem litovelského gymnázia Eugenem Stoklasem jsem se nesetkal v tomto ústavu, ke kterému se hrdě hlásím jako ke své alma mater, ale jako kluk na naší chudobinské faře v prostorné a vždy pohostinné kuchyni. Ta sloužila i za jakýsi přijímací pokoj vzácných návštěv i příchozích.

Vážený pan profesor sem občas zajížděl z nedaleké Litovle za otcem, svým bývalým žákem. V neděli návštěvu spojil i s účastí na bohoslužbách. Byl-li ohlášen předem, zvolil otec na pořad bohoslužeb ze zpěvníku obvykle píseň *Tak těžce sklíčená*, jejíž verše na melodii ze Svatojánského kancionálu složil právě on. Chtěl mu tím pochopitelně udělat radost – nakolik je jeho píseň oblíbená a jak ji rádi věřící zpívají. Nevím, jestli se kdy v jeho přítomnosti zpívala jiná. Dovolte alespoň dvě sloky, které autora do jisté míry charakterizují.

*Tak těžce sklíčená
ty duše člověka
kde najde úlevu
tvá bolest odvěká.*

Ty zoufáš již?

Což nikde není klid?

*Pojď pod kříž nade mnou
se tiše pomodlit.*

*Vždyť ve tmách života
jen láska světlem jest,
kde láska hřeje nás
tam bol lze každý snést.*

Kde není jí,

nic není bohatství,

*pod šatem nádherným
se smutné srdce chví.*

Kde jinde by mohl básník a navíc tento plachý, do sebe uzavřený mystik zažít, že mu jeho verše sborově interpretuje nejméně 100 přítomných? Myslím, že to povzneslo i potěšilo jeho sklíčenou, rozjitřenou, osamělou duši. Duši nedoceňného umělce, „který ještě prožíval stesky a byly poetů konce 19. století, vycházel ze symbolismu, aby poněkud ve své osamocení se přiklonil k romantickému pojmání světa a života a jeho básnického vyjádření“, jak básníka a rovněž svého profesora výstižně charakterizoval Milan Rusínský.

Nepochybuji, že ho u nás hrála i projevovaná úcta a láska, „co světlem jest“ v rodině bývalého studenta, mého otce, kterou on zase oplácel věnováním všech svých básnických sbírek, vydávaných zvláště po válce, bohužel pouze vlastním nákladem. Jeho básnická, do jisté míry staromilská tvorba už od lyrické prvotiny *Září* (1912) a dalších: *Večer*, *Ociny*, *Žluté listí* ad.) nenacházela ohlas u čtenářů ani u literární kritiky. Tento básník se minul se svou dobou, nejméně o půl století. I přes všechny otcovy snahy využít velmi přátelských, důvěrných styků s básníkem Fr. Nechvátalem

a přes něj s J. Horou, Fr. Halasem i jinými, nepodařilo se Stoklasovo básnické dílo, ani pouhý výbor z něj, oficiálně vydat v žádném renomovaném nakladatelství.

Ještě možná stojí za zmínku, kdy a jak se s profesorem Stoklasem otec poprvé setkal. Bylo to u rozdílových zkoušek, když, coby žák druhého ročníku měšťanské školy v Litovli, chtěl přestoupit rovnou do tercie gymnázia. A jediný profesor, u kterého u těchto zkoušek neuspěl z němčiny, byl právě profesor Stoklas. Jen díky laskavému přístupu ředitele gymnázia prof. Dr. Fürsta, se třináctiletý polosirotek rozhodl zde přesto začít – byť od primy. Opravdu zvláštní a někdy nepředvídatelné jsou okolnosti našich vzájemných seznámení, náklonností i následných přátelství.

Profesor Stoklas se jako básník sice minul se svou dobou, ale jako dramatik, překladatel, polyglot, literární historik a zároveň středoškolský pedagog na malém moravském městečku byl osobností na svou dobu zcela výjimečnou, mimořádně vzdělanou a erudovanou, o níž se naší době může jenom zdát.

Kromě přeložených a upravených klasických dramát pro loutkové divadlo (*Macbeth*, *Lakomec*, *Doktor Faust* atd.) uváděných místními loutkářskými nadšenci, psal i vlastní dramata. Já si vzpomínám, jak jednu Stoklasovu hru, nazvanou „*V pekle*“, se z iniciativy otce rozhodli nastudovat členové sdružení mládeže Církve československé. Zkoušky na ni v zimním období probíhaly po několik večerů, kde jinde, než opět u nás v kuchyni. Slavnostní premiéry hry v sále místního hostince U Gargelů byl samozřejmě přítomen i sám autor a představení sklidilo velký úspěch.

Svých mimořádných, zasvěcených znalostí nejen české, ale i světové literatury využíval k překládání děl řady zahraničních autorů z němčiny, řečtiny, francouzštiny, angličtiny, slovinštiny, italštiny. Kolik překladů zůstalo jen v rukopisné podobě v jeho literární pozůstalosti!

Za básnický pseudonym si Stoklas zvolil jméno J. Rampach podle jednoho z kopcovitých výběžků Dražanské vrchoviny, zvedajícího se nad nedalekými Myslechovicemi. (Rodiště Jana Čepa, taktéž absolventa litovelského gymnázia z r. 1922, taktéž žáka Stoklasa, který nepochybně probudil u Čepa zájem o literaturu, o slovesnou uměleckou tvorbu

Pokračování na str. 3

Jablíčkový den jako poděkování za úrodu

Podzim je čas dozrávání a sběru nejrůznějšího ovoce, zeleniny a oříšků. Je již naší tradicí za tyto dary přírody společně poděkovat. Proto se ve čtvrtek 1. října sešla celá Husova ZŠ a MŠ Směrovka v nazdobeném kostelíku v Hostivici, kde nás přivítala naše farářka Kristýnka Ptáčková se svým synem Timonem. Tam jsme mohli obdivovat různé plody, nejen z našich zahrádek. Za tak krásnou úrodu jsme velmi vděční, a proto jsme poděkovali Pánu Bohu. Společně jsme zpívali, recitovali, ochutnávali ovoce a zeleninu. Testovali poslepu naše chuťové pohárky a hmat. Ještě jednou díky za příjemně strávené dopoledne. Sestra farářka nám požehнала a prosila společně s námi Pána Boha, aby nám pomohl zdolávat veškerá úskalí školního roku. Bylo nám všem dobře a rádi se o ten pocit podělíme s ostatními.

Za celou školu Olga Spálenka Kühnlová, ředitelka školy

Psali jsme před sto lety

Dopis. (...) slavná redakce Českého zápasu. Škoda, že Váš jinak výborný feuilleton „Jsou kláštery v naší republice potřebny?“ nemůže býti znalcem věci podepsán do poslední řádky a písmeny. - Pravím znalcem věci, a za toho se zajisté zcela oprávněně pokládám jako dlouholetý pražský lékař (...). Chci se omeziti na nejstručnější odpověď v té příčině a tat' jest - Vaše výtka zaostalosti řádových sester co do zdravotnictví, podle požadavků moderní vědy lékařské. Mám za svou povinnost zastati se jich na základě svých dlouholetých zkušeností. Kdykoliv jsem se setkal u lože nemocného s chorobou sebe těžší, vždy nalezl jsem ošetření jeho v pořádku zrovna ideálním a naučil jsem se vážiti těchto ošetřovatelek, zejména po stránce jejich inteligence, s jakou si osvojily všechny příkazy moderní hygieny u lože nemocných. Tvrdím, že se skoleným ošetřovatelkám Červeného kříže (...) zajisté vyrovnají, ale za prostě neocenitelnou, nenahraditelnou pokládám onu jejich vlastnost, kterou předčí každou laickou ošetřovatelku. To je jejich naprostá oddanost věci, v níž nejsou mateny žádnými světskými zájmy, neznajíce jiného, než sebeobětování až do nejzazších možností. Zejména starší zkušené sestry jsou v tomto ohledu nenahraditelné a jestliže Klášterník Váš (...) píše o klášterech, jež by mohly býti zachovány po příslušných reformách co do jejich účelu odborného, mohu říci, že všechny ošetřovatelky z řádu Šedých sester nacházejí se na tomto stupni moderní hygieny. Řádové sestry nemají určeného žádného platu, náklad na ně je menší. Někde nedostanou nic, ač by zámožné rodiny mohly platiti. Ony neupomínají nikdy, ač dnes jsou tak špatné poměry. (...) Tolik podle pravdy a spravedlnosti. Feuilleton, ač jinak výborný, měl by Klášterník opravit, co se týče řádových ošetřovatelek. Prosím o to uctivě. Váš čtenář Dr. Vydrov Josef.

Loyálně uveřejňujeme (...) Já pro svou osobu říkám tolik: Klášternictví je přežitek. Přežitkem bylo už na sklonku středověku u nás, za Karla IV. a od té doby. Převzme-li církev čsl. instituci řeholní, tedy to bude jedině řád milosrdných bratří a sester, ale ovšem zreformovaný v našem duchu. To ale vyžaduje více a hlubší úvahy, než může se vejíti do nějakého feuilletonu. Neboť po milosrdenství volají i řády milosrdných. Dr. F. (arský)

Český zápas č. 37, 1. 10. 1920, s. 5

Slavnost v Rakovníku

Slavnostní otevření nové Církevní ZŠ MJH v Rakovníku se konalo 1. 10. 2020 za účasti bratra patriarchy Tomáše Butty, pražského biskupa Davida Tonzara a členů DR. Akce se také zúčastnili zástupci dalších náboženských obcí naší církve pražské diecéze, NO Říčany, NO Hostivice, NO Most, faráři NO Rakovník, NO Tmaň, NO Žebřák, vikariátů Beroun a Louny. Přítomna a vítána byla i skupina ředitelů církevních škol a zástupců spolupracujících ZŠ a MŠ z regionu včetně zástupců a partnerů spřáteleného projektu Akademie techniky 4.0. red

O smyslu života

Vesmír i svět se mi jevil harmonický, dokud jsem nezačal zjišťovat, že tomu – vinou lidí – tak není na Zemi. Teprve později, po válce, jsem se snažil smysl života u lidí formulovat a ověřovat. Vznikla z toho obsáhlá anketa, kterou jsem později přehledně zpracoval.

Jsou hlasy, které smysl života zpochybňují zjevně klamnými argumenty:

Sin Light: „Jestliže se ptáte po smyslu života, ptáte se na sebevraždu. V životě neexistuje smysl. Život prostě jen existuje. Existuje dobře bez jakéhokoli smyslu, protože ho nepotřebuje. ... Není zde cíl. Jestliže se ptáte na smysl, pokládáte nesprávnou otázku, čímž se vydáváte po špatné cestě. Nyní je jasné, proč duchovní mají veliký vliv. Váš dotaz nebyl správný a oni vám dali špatnou odpověď.“ Dotaz je ovšem správný a jakou „špatnou“ odpověď dali duchovní, autor jen naznačuje.

Milan Machovec dokazoval: „Náboženství ukájelo touhu po naplnění smyslu života zdánlivě bohatě, ale nikoli z něho samého. ‚Mé království není z tohoto světa.‘ V tom

je nesmiřitelný vnitřní rozpor náboženského postoje; chce uspokojovat lidi tohoto světa, ale není z tohoto světa.“ Machovcovi jsem k jeho dokazování namítl: „*Když někam jdu, není smysl mých kroků v chůzi samé, ale v tom, abych dosáhl cíle, jenž mi byl předem znám. Nebo: Nejprve je smysl budovy v plánu, pak se staví a pak je naplnění v obydlení domu. Smysl není v tom, že se vrství cihly.*“ Machovec mou námitku později soukromě uznal.

Otakar Funda vyzval: „*Jen se oprostíme od otázky po posledním smyslu a po garanci smyslu.*“ (září 1995) Dvanáct let předtím se vyjádřil: „*Bůh nebo beznaděj – to je podle mého mínění nepřiměřená alternativa. Kritický racionalismus se svou střizlivou věcností je tertium datur.*“ Vzápětí vyslovil obměnu: „*Bůh nebo nicota.*“ Funda porovnal pojmy řádově nepatřičné: víru s názorem, květinu s nerostem. Kdyby místo „*Bůh – kritický racionalismus – beznaděj (nicota)*“ uvedl trojici „*theismus – kritický racionalismus –*

nihilismus“, pak by to co do řádu pojmů sedělo, a bylo by možno ovšem jako tertium datur dosadit i jakoukoli jinou nepřesvědčivou formu ateismu.

Václav Bělohradský nabádá též nepřesvědčivě: „*Je třeba říci věcnosti ne a sekularizaci přijmout do všech důsledků, vydržet v koutě relativního historického času, do něhož nás situuje naše smrtelná existence, a odmítnout spásonosný skok do víry v pravý svět, který nám nabízí náboženství.*“ – Proč je třeba říci věcnosti ne?

Křesťansky orientovaný Jan Blahoslav Kozák odmítl posmrtné bytí při našem rozhovoru o smyslu života: „*Neexistuje individuální kontinuita života, ale existuje kontinuita v širších autonomních celcích: potomstvo, společnost, kultura.*“

Omylu se dopustil i William Shakespeare:

„*Až oblehne tvé čelo mnoho zim a průkopy tvé lepší čelo zdrásá, jen cárem bude opovrženým tvá druhdy neporovnatelná krása. Pak, kdyby se tě ptali, kams ji dal,*

kams poklad svého mládí zašantročil, zda by ses chlubit opovažoval,

že uložen je do tvých kalných očí? Oč slavněji bys obstál, kdybys moh:

„Můj dluh je splacen“, říci:

„Toto dítě je z mého boku, ze mne tento hoch!“

A jeho sličnost omluvila by tě.

V něm stydnoucí svou krev

bys viděl vroucí

a hyna stárím,

bys byl bys nehynoucí.“

Poněvadž smysl života může být jen zasněžená povaha, mohou být odpovědi na otázku po něm duchovního rázu, odborné i prosté.

„*Nemocí naší doby je ztráta smyslu, která vykořenila člověka z kosmu. Chybění smyslu je tou cenou, kterou člověk zaplatil za pokus zbavit se odpovědnosti.*“ (Thorwald Dethlefsen)

Smysl je vždycky spjat s cílem. Je nutno si uvědomit, co je nadřazeno (cíl) a co je podřazeno (smysl).

„*Jsem zevně nehotov*

a v nitru sporné ceny

to všechno pokorně

zde doznávám, že jsem.

Leč jak mne minil Bůh, tak chci být proměněný a neporušený být jeho obrazem.“

„*Smyslem života je naplnit jej hodnotami, které spatřujeme v Bohu: to je spění k nejvyšším hodnotám, k absolutnímu Duchu.*“ (Oldřich Hradil) „*Smyslem života je zkouška Boží a třibení ducha, než se člověk smí vrátit do věčného domova.*“ „*Aby člověk byl něco víc než je – ne nadčlověk, ale syn člověka. Dosáhnout andělského lidství – to je cíl života, pro to žijeme.*“

„*Zdá se mi, že jsem znovu dítětem schouleným na mamčině klíně a ptám se: Maminko, ale proč jsme přišli na svět? A jako bych zase slyšel její svatá slova: Přišli jsme na svět proto, abychom Boha poznávali, jej milovali a jemu sloužili a abychom se s ním radovali v příštím životě. A zdá se mi, že to je to slovo, to je rozluštění, to je orakul, který spojuje a obsahuje všechnu světskou moudrost.*“ (Andrea Majocchi: Život chirurgův).

Miroslav Matouš,
MOJE POUŽÍ DVOJIM SVĚTEM
(září 2020)

Modleme se s Richardem Rohrem:

„Pane Ježíši, tvoje láska je tím, čeho se nejvíce bojím. Nemohu dopustit, aby mě někdo miloval ‚pro nic‘. Chci si lásku zasloužit. Nezasloužené důvěrné blízkosti s tebou nebo s někým jiným se hrozím. Začínám vidět, že jsem ve svém vlastním těle obrazem toho, co se děje všude. Chci se zastavit, tady a teď. Chci zastavit násilí vůči sobě samému, vůči světu, vůči komukoli, vůči tobě, můj ukřižovaný Pane. Nechci už nikdy dělat z někoho obět. A také si nechci sám na obět hrát. Ukázal jsi mi zcela novou cestu.“

Z kazatelského plánu

21. neděle po svatém Duchu

At' se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina! Dotazujte se na vůli Hospodinovu a jeho moc, jeho tvář hledejte ustavičně.

(Žalm 105,4-5)

První čtení z Písma: Leviticus 19,1-2.15-18

Tužby pro dobu po Duchu svatém (VI)

2. Aby svou milostí naši mysl osvěcoval a našim srdcím svou pravdu vyjevoval, modleme se k Hospodinu.

3. Aby nám dal sílu vždy a všude pravdu hledat, v poznané pravdě stát a za ni bojovat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, rozmnož v nás dary víry, naděje a lásky a nauč nás milovat tvá přikázání, abychom dosáhli tvých zaslíbení! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Tesalonickým 2,1-8

Evangelium: Matouš 22,34-46

Verše k obětování: Žalm 119,154.125

Verš k požehnání (varianta I): Žalm 20,6

Verše k požehnání (varianta II): Matouš 22,37.39

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nás sytíš duchovním pokrmem a nápojem. Dej, at' vždy toužíme po pravém životě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 21, 28, 56, 66, 72, 74, 76, 86, 104, 107, 116, 140, 152

Nad Písmem

Dvě přikázání

V evangeliím textu podle Matouše čteme o dvou přikázáních, kterými Ježíš odpověděl zákoníkovi: „*Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.*“ *To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe...“* (Mt 22,37-39).

Jde tedy o lásku k Bohu a k bližnímu. Židé znali mimo dekalog desítky, ba stovky příkazů a předpisů, které měli všechny stejně přísně zachovávat, aby těžce nehřešili a nebyli zavrženi. Všechna ta pravidla platila za stejně závazná, žádný z těchto příkazů se neměl přeskočit. Podobná přikázání a zákazy mají všechna náboženství. Například muslimi by se nenapili alkoholu, aby nezhršeli, zbožný Ind by nepojedl maso z posvátné krávy. I my křesťané máme zbožné, úctyhodné zvyky, které člověk dělá z přesvědčení a upřímného srdce, např. páteční půst od masa. Je v nich však jedno nebezpečí – redukovat náboženství a náboženský život pouze na plnění takových zvyků a rituálních předpisů. A nyní zaznívá ošemetná otázka: „Který je největší?“ At' už Ježíš vybere kterýkoliv, bude se zdát, že znevažuje a zlehčuje ostatní, že ruší Zákon a proroky, jak na něho bude později žalováno. A za rušení záko-

na byl trest smrti kamenováním. Ježíš se přesto této otázce nevyhýbá, ale odpovídá na ni ne zcela novým, ale přesto originálním způsobem... **milovat Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí a milovat svého bližního jako sám sebe.** Na těchto dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci. Obě tato přikázání nebyla nová a Ježíš je jen připomenul. Každý zbožný Žid se ještě dnes každé ráno modlí vyznání víry: „Slyš Izraeli...“, z něhož zde Pán cituje a podrobuje se tím denně znovu Boží svrchovanosti. Takže „milovat Hospodina, Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ bylo tedy pro Židy známým požadavkem. Stejně i láska k bližnímu byla ukládána jménem Božím a Boží autoritou. Obě tato přikázání lásky byla tedy Židům známá. Ovšem nové je v Ježíšově nauce to, jakou absolutní prioritu Pán těmto přikázáním vyhrazuje, jak je navzájem nerozlučně spojuje a jakou základní důležitost jim dává.

Tímto nám Ježíš odpovídá i na naši otázku životně důležitou, kde je

střed naší víry a tedy i našeho života. Ježíš to řekl jasně a tento poukaz na přikázání lásky se v Novém zákoně v různých obměnách znovu a znovu opakuje a zdůrazňuje, že není možno milovat Boha, kterého nevidíme, a nemilovat člověka, kterého vidíme. A stejně tak se v různých obměnách a obrazech dokazuje, že láska bez Boha by byla jen pouhým nezávazným přátelstvím, které pomíjí a k ničemu nezavazuje. Jen přátelství zakotvené v Boží lásce, jen láska zakotvená v Bohu je věčná. Tak je to v křesťanství. Ano, Bůh chce a má být milován, celým srdcem, celou duší a celou myslí v modlitbě, v písni, v oběti. Opravdu je však milován, když je hladový syčen, nahý odíván..., prostě když je člověk milován.

Křesťanství je náboženství, ve kterém je vyhrazeno lásce absolutní prvenství, protože křesťané věří, že sám **Bůh je láska** (1 J 4,8). **To nás učí Ježíš Kristus.**

A lidé poznají, že jsme jeho učedníci, podle toho, budeme-li mít lásku jedni k druhým. Amen.

Jitka Pokorná

Pane, dej, at' tě milujeme celou bytostí a nade všechno. Neboť ten, kdo nalézá tebe, nalézá spolu s tebou i sám sebe a vše ostatní. Amen.

Osobnost, která se minula s dobou...

Pokračování ze str. 1
i překlady, a tak se podílel na zrodu budoucího spisovatele – jednoho z našich největších).

Je ovšem jedna oblast, ve které Stoklas svou dobu překvapivě předběhl. Ve své studii „Průkopník rozhlasové estetiky“ upozornil M. Rusínský, rovněž litovelský rodák, (a pod Stoklasovým vlivem znamenitý bohemista, germanista, dramaturg Čs. rozhlasu, literát a překladatel), na to, jak profesor Stoklas ve druhé polovině dvacátých let se zaujatě zajímal o vynález rozhlasu. Citují: „Nejprve ho zaujalo rozhlasové vysílání jen jako nástroj pouhé informace, sdělení. Pak jako prostředek k poznání jinak nedostupných hudebních zážitků...“

V té době litovelský samotář přemýšlel o poslání rozhlasu vůbec. Tehdy zadává brněnskému rozhlasu svá starší lyrická dramata. A Brno vysílá na sklonku roku 1929 Stoklasovu chopinovskou hříčku „Marche funebre“ a v březnu následujícího roku jeho „Září“. Hry, kde přišla ke cti jemně doprovodná scénická hudba a především slovo. Slovo básnicko, jež bylo v rozhlasových dramatických celcích až dosud podceňováno. V rozhlasovém věstníku Radiojournal 1930 uveřejnil E. Stoklas svou studii pod

názvem *Úvaha o hře rozhlasové. A tato úvaha je vlastně naší první teoretickou estetickou studií, která o roky předběhla všechny pozdější práce. V ní autor vítá rozhlas jako prostředek, který pomůže probouzet estetické citění našich posluchačů a oživit jejich zájem o básnické slovo.* Škoda, že omezený prostor tohoto zamyšlení nedovolil ocitovat více.

Závěrem chci ocenit Stoklasovu věrnost městu Litovli, jeho gymnáziu i celému hanáckému kraji, byť pocházel z Jičína v Čechách. Na gymnázium nastoupil od školního roku 1909/1910 jako dvacetiletý a zůstal zde plných třicet dva let. Pod jeho vlivem na tomto ústavu vyrůstalo, vzdělávalo se a z bohaté studnice Stoklasova vědění širokých záběrů, z jeho tvůrčí literární dílny i nevidané jazykové vybavenosti čerpalo jedenáct absolutně vzácných ročníků své zaujetí, obdiv i lásku ke slovesnému umění, které dodává duchovní rozměr našemu životu. Tento umělecky tvořivý duch i vzdělanec se nenechal odradit a pokořit maloměstskými poměry, naprosto nedostatečným uznáním a oceněním, ani nemožností se prosadit jako básník a překladatel. Tím sloužil a dodnes může posloužit více než slovy

svým osobním příkladem. Verba movent - exempla.

Alois Volkman

Ke vzpomínce svého tchána, MUDr. Aloise Volkmana, si dovoluji připojit ještě tu svoji, neb se také vztahuje k Stoklasově písni Tak těžce sklíčená. Má ve Zpěvníku ČČSH číslo 238 a patří mezi moje nejoblíbenější. Tematicky je řazena mezi písně postního období, ale svým rozjímavým, kontemplativním charakterem se hodí i pro celou řadu dalších příležitostí v běhu církevního roku. Pamatuji si, že jsme ji u nás ve sboru ve Vršovcích zařazovali v časech zkoušek, kterými církev procházela, a pokaždé se píseň svým obsahem a melodií

dotýkala rozjitřených srdcí: tišila vášně, dávala naději. Poprvé jsem ji slyšel zpívat v holešovickém husitském kostele při studentských bohoslužbách, na kterých jsme se jako bohoslovci podíleli kazatelskou a liturgickou službou. Psal se rok 1996 a do lavice vedle mě usedla – záměrně či mimoděk? – moje spolužačka Adélka Volkmanová, vnučka faráře Volkmana z Chudobína. Z plna hrdla jsem zpíval Stoklasova slova: „Vždyť ve tmách života jen láska světlem jest, kde láska hřeje nás, tam bol lze každý snést...“ Naše ruce se tehdy spojily a stiskly: jak jsem těm slovům tehdy rozuměl... A rozumím dodnes.

Druhá moje vzpomínka, která se váže k této písni, pochází z doby, kdy jsem místo vojenské služby sloužil jako zdravotní bratr na lůžkovém oddělení Domova pro seniory

v Rokytnici nad Jizerou. Každý čtvrtek jsem přehodil bílé prostěradlo přes stůl, který jsem dal doprostřed chodby, proměnil ho na oltář a sloužil bohoslužbu. Lidé trvale upoutaní na lůžko zůstávali na svých pokojích, jenom jsme otevřeli dveře, aby slyšeli, kdo mohl, přišel nebo přijel na vozíku, a já sloužil bohoslužbu, týden co týden. Pokaždé byla na vyžádání píseň 238 Tak těžce sklíčená. Sklíčených bylo plné oddělení, ale ta píseň je dokázala zázračně povzbudit, utišit, smířit s jejich osudem. „Šťastným se můžeš stát,“ radí nám přes hranice věků profesor litovelského gymnázia Stoklas: „mým žákem bych rád byl, však neměj rozum jen, měj vždycky také cit! Bez soustrastí v mé nechoď' objetí, chtěj lásku za lásku, však nikdy prokletí!“

David Frýdl

Noc literatury 2020 s Markétou Hruběšovou v Husově sboru v Nymburce

Stihli jsme to o 3 dny, neboť od pondělí 12. října 2020 je opět zákaz všech kulturních akcí. Původně na jarní termín k nám měla přijet Valérie Zawadská, po zrušení termínu kvůli koruně to měla být Jitka Schneiderová. Na poslední termín to byla známá herečka a moderátorka Markéta Hruběšová. Řeč je o akci Noc literatury u nás v Husově sboru v Nymburce.

S projektem Noc literatury přišla Česká centra v roce 2006.

Česká centra jsou příspěvkovou organizací Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Noc literatury se účastní i mnoho evropských a mimo-evropských měst. Projekt se postupně rozrůstá a stává se kulturní akcí s mezinárodním rozměrem. Původním cílem Nocí literatury je zvýšit zájem veřejnosti o současnou evropskou literaturu a její myšlenkové a tvůrčí proudy. Rovněž poukazuje na vý-znam multilingvismu a překladů z velkých i malých jazyků.

Klíčem k tomu je současná literatura, netradiční místa a známé tváře - taková je a má být Noc literatury, která na atraktivních či běžně nedostupných místech přibližuje široké veřejnosti ukázky z nové tvorby evropských spisovatelů v podání známých herečkových osobností.

Unikátní propojení neobvyklého místa, osobité inter-

pretace a literárního textu nabízí nevšední kulturní zážitky a příležitost seznámit se s myšlením současných evropských autorů. Noc literatury si za ta léta vydobyla pevné místo v českém kulturním kalendáři a stala se jeho neodmyslitelnou součástí. A letos zasáhla i náš sbor.

A byli jsme tomu rádi, přivedla totiž do našeho Husova sboru v několika vlnách během večera (tedy v době mezi 18-22 hod.) něco přes 230 lidí. (Obávali jsme se, že oproti minulým letům bude slabší účast kvůli strachu z nákazy, ale ukázalo se, že touha lidí po podobných projektech je silnější.)

Vedle Husova sboru se u nás v Nymburce zapojila i Vodárenská věž (s Markem Adamczykem), Gymnázium B. Hrabala (s Kateřinou Macháčkovou) a Kavárna Charlies Garden (s Martinem Myšičkou). Na každém místě četba

Dokončení na str. 4

Podzimní

Každého roku se k 28. říjnu objevuje v našem tisku rozjímání na téma Vztah jeseň k našemu státu vůbec a k našemu osvobození zvláště. Krátký obsah oněch úvah bývá zpravidla ten, že i podzim má své krásy, že je dobou zrání a pozeňnaným časem, kdy se sváží z polí úroda (ovšem jenom řepa), a že se na podzim konečniců už můžeme těšit na jaro, takže není důvodů k pesimismu, nýbrž naopak, že můžeme s důvěrou hledět lepší budoucnosti vstříc.

Tyto povzbuzující úvahy mají ovšem jednu chybu: že projevují značnou neznalost věci, to jest právě podzimku. Obsahují starý a politováníhodný předpoklad, že podzim je jaksi konec roku, kdy se příroda ukládá k spánku a kdy se jenom dodělává, co nachystalo jaro a léto. Tento názor je naprosto falešný. Naopak v přírodním řádu jaro a léto jen dodělává, co nachystal podzim. Není pravda, že na podzim se příroda ukládá k spánku, nýbrž naopak pravda jest, že se hrne bujně a s vykasánými rukávy do práce a do života. Podzim se jeví jako odumírání jenom pohodlným lidem, kteří se dívají na spadání listů, místo aby se podívali pod ně a ještě trochu hlouběji: až do půdy. Chcete-li se dostat na kořen věci, musíte se podívat na její kořínky: neboť teď už jsou všechny korunovány pupenci tuhými nebo křehkými, ale nadtými jako rance, které jaro jenom rozváže.

Nebude zjara stvolem, lístkem ani květem, co teď už není pupencem. Neboť podzim je skutečná doba rašení. To právě, tvůrčí, skryté jaro je teď.

Teprve s tužšími mrazy se všechno zastaví, ale spánek to není; jenom čekání. S každou oblevou, která přijde, se dá příroda hned do své nenasytné výroby: tlačí se kořínky dál, nalévá své pupínky víc a víc, číhá na každý okamžik, aby si zas něco zarobila a nachystala na jaro. A pak tedy se udělá jaro, a je to; stačí jen vybalit, co nachystal podzim; a je z toho tolik života a krásy, že je člověku až divno a slavně na světě.

A když tedy hledáme symbol svého 28. října - já vím, každý symbol je laciný, pročez dávám ten svůj za babku, ba zadarmo -, nemusíme pro něj chodit daleko: nemůžeme najít symbolu lepšího a slavnějšího, než je říjen sám, měsíc skrytý a potají rašící, chystající v lůně země divy divoucí. Ono to hned není vidět, co tu je všechno připraveno k rozvíti a květenství, ale vem to nešť: jen když je to v zemi. A teď ať si přijde nepohoda; nějak to předržíme, nějak se probrčíme a prozlobíme ledajakou psotou; však přijde čásek, kdy se země otevře a vydá všechno, co tajemně nachystal náš říjen. Třeba to bude tak pozdě, že my už při tom nebudeme; ale jen když je to v zemi a jen když nám byla dána privilej, abychom byli pozdním podzimem, zarytou pracovní dobou veliké a neokázalé přípravy.

Karel Čapek

Lidové noviny 9. 11. 1930

Biografický slovník Církve československé husitské

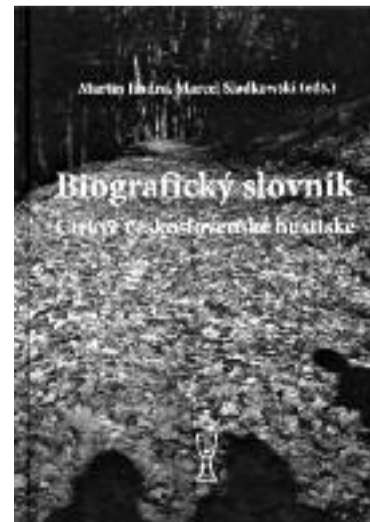
JINDRA, Martin - SLADKOWSKI, Marcel (eds.):

Biografický slovník Církve československé husitské. ČČSH, Praha 2020, s. 640, ISBN 978-80-7000-167-7.

Biografický slovník Církve československé husitské je plodem čtyřletého úsilí editorů Martina Jindry, Marcela Sladkowského a týmu spolupracovníků. Vedle Malého slovníku osobností českého katolicismu 20. století se jedná o ojedinělý církevní projekt, který na 640 stranách předkládá stovky hesel patriarchů, biskupů, učitelů Husovy československé bohoslovecké fakulty i Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy, duchovních a v neposlední řadě významných laických pracovníků Církve československé husitské. Dějiny včetně těch církevních jsou spoluvytvářeny konkrétními lidmi, z nichž značná část se ztrácí v toku času, jiní zase z různých důvodů vstupují do širšího povědomí současníků i generací následujících. Přáním autorů bylo poodkrýt příběhy i těch „zapomenutých“, obrazně řečeno až po uklízečku - každý má v Božím díle své místo.

Kromě abecedního hesláře s odkazem na prameny a literaturu pod každým heslem - část hesel je doplněna též portrétní fotografií - je Biografický slovník Církve československé husitské opatřen předmluvou patriarchy Tomáše Butty a podrobným historiografickým úvodem historika a archiváře Bohdana Kaňáka. Kromě editorů, kteří zpracovali největší porci hesel, patří k autorům kolektivu například historici Pavel Marek, Bohdan Kaňák a Jaroslav Hrdlička, teologové Tomáš Butta, Jiří Vogel, Jiří Beneš a Pavel Kolář, muzikoložka Ingrid Silná nebo archivářka Jitka Balatková. Biografický slovník Církve československé husitské lze zakoupit přes knižní velkoobchod Kosmas.

redakce
a Martin Jindra

Noc literatury 2020 s Markétou Hruběšovou v Husově sboru v Nymburce

Dokončení ze str. 3
trvala asi 20 minut a pak se návštěvníci dle svého výběru přesunuli na jiné místo Noci literatury, kde se program po 30 minutách opakoval.

Věříme, že kromě původního poslání tato akce posloužila dobře i Pánu Bohu jako druh preevangelizace.

Před samotným přednesem totiž vždy vystoupil náš br. farář Jan Kohout a kromě uvítání promluvil krátce i o 100. narozeninách církve, o nadšení a rychlosti, s níž se budoval Husův sbor, a nabídl se k rozhovorům během celého večera (od 18 do 22 hodin) a nabídl i časopisy Český zápas, Husitu, Kompas pro život a další publikace, čehož někteří zájemci rádi využili. Po br. faráři vždy vystoupila zástup-

kyně městské knihovny, která jako spolupřátelka mj. uvedla, že paní Hruběšová si jako místo k četbě náš kostel ze všech 4 nymburských míst vybrala záměrně. Poté i sama Markéta Hruběšová vyznala, že do kostelů chodí ráda a často a že je moc ráda, že se Noci literatury, které se účastní poprvé, mohla zúčastnit právě v tomto sboru.

K uměleckému přednesu si vybrala pasáž z knihy „Tkaničky“ od současného italského spisovatele a novináře Domenica Starnoneho, pasáž, kdy žena bolestně reaguje na manžellovo opuštění rodiny pro nevěru.

Bylo to křehce podané vyprávění o manželství a rodinných vztazích, kladoucích si otázku: co je to rodina a co ji drží pohromadě?

Alšovo a Vandino manželství prošlo hned

v počátcích těžkou zkouškou. Přetrvalo, je však plně trhlín a stále otevřených ran, o nichž postupně promlouvají oba manželé i jejich dvě děti. Každý z nich jako by ale vyprávěl jiný příběh. Každý má svou pravdu, svou vinu i svou pomstu. Všichni hledají způsob, jak s těmito závazky žít a jak nalézt rovnováhu mezi povinnostmi a osobními touhami. Že šlo o téma silně rezonující se současností, vypovídaly i usazené a dojaté tváře a následné rozhovory návštěvníků s M. Hruběšovou i našim br. farářem.

Věříme, že celý večer u návštěvníků přispěl nejen k zamyšlení nad hodnotou rodiny, ale i takových míst, jako jsou naše krásné sbory. Odcházel jsem ne unaven, ale povzbuzen s pocitem přijatého pozhnaného

večera. Kdo má chuť, zapojte se v roce 2021 do této nenáročné, ale přínosné akce i ve vaší náboženské obci.

Rada starších

Kněžské svěcení Radka Zapletal

V neděli dne 13. 9. 2020 přijal v Bratislavě svěcenie Mgr. Radek Zapletal. Dlhé roky zastupuje vo vrcholných orgánoch cirkvi našu cirkev na Slovensku. Pravidelne platí cirkevnú daň a zúčastňuje sa bohoslužieb a biblických hodín. Niekoľkokrát prispel finančne na stavbu Jozefská 8 v Bratislave. Veľakrát mi bol nápomocný rozumnou radou, aj keď našu teologickú fakultu absolvoval pred rokmi. Veľmi ma potešil žiadosťou o udelenie kňazského svěcenia. Jak vidieť na fotografii, bolo to v hlbokoj pokore, pred Božou tvárou. Svätenia sa tiež zúčastnila jeho milá manželka, ktorá je našou farárkou. Prajeme nášmu duchovnému mier, klud, pokoj a Božie požehnanie.

Jan Hradil, biskup

Z ekumeny

Týden potravinové pomoci vytváří cestu, jak „společně růst, vzájemně se sytit a podporovat“
Církev na celém světě v termínu od 11. do 17. října pořádala **Týden potravinové pomoci**, protože hlad je tvrdou realitou pro 26,4 procenta světové populace. Téma Světového dne výživy, který letos připadl na 16. října, je **„Společně růst, vzájemně se sytit a podporovat“**.

Světová rada církví (SRC) poskytuje zdroje, včetně online modlitebních služeb a řady podcastů od zemědělců i náboženských společenství z různých částí světa. V kontextu získávání potravinové soběstačnosti uslyšíme hlasy mladých lidí i lidí žijících s handicapem.

2 miliardy lidí zakoušejí střední až velkou nejistotu ohledně dostupnosti potravin. Ale po deseti měsících pandemie COVID-19, s více než 35 milióny celosvětově hlášenými případy a více než 1,03 milióny ztracených životů v důsledku této nemoci, se přístup k potravinám a obživě stává pro lidi na celém světě stále těžším.

Očekává se, že počet lidí čelících akutní potravinové nejistotě se téměř zdvojnásobí ze 135 miliónů v roce 2019 na 265 miliónů v roce 2020. Pandemie má dopad na 60 % světové pracovní síly – 2 miliardy pracujících – kteří jsou zaměstnání nelegálně. Osmdesát procent z nich žije v subsaharské Africe, kde většina z nich nemá přístup k síti sociálního zabezpečení. Odhaduje se také, že dalších 140 miliónů lidí bude v roce 2020 vrženo do života v extrémní chudobě, s méně než 1,90 americkými dolary na den.

„Pokud nejsou žádné pracovní příležitosti – není ani co jíst,“ řekla Celine Osukwuová, členka Mezinárodní referenční skupiny SRC, Ekumenické advokátní aliance a Sítě ekumenických advokátů pro handicapované (EDAN). „Lidé víry, hluboce zakořenění ve svých komunitách, na tuto krizi odpovídají statečně.“

Osukwuová připomněla příběh, kdy Ježíš nasytil zástup (Mt 14,13-21). „Nezbývá nám, než odpovědět na tuto krizi společně, sdílet ve víře to, co máme, ujistit se, že jsme všichni nasyceni, že jsme na nikoho nezapomněli a nesmíme s potravinami plýtvat,“ řekla.

Během Týdne potravinové pomoci církve hledají cesty, jak lidi povzbudit, aby „se vrátili k podstatě“, a podporují ekologickou produkci potravin, která je lokální, rozmanitá a má minimální dopad na zemi a na lidi.

Dr. Manoj Kurian, koordinátor Ekumenické advokátní aliance SRC řekl: „Zabezpečme, aby drobní zemědělci a domorodí obyvatelé měli přístup k osivu, zemi, vodě, zdrojům i trhům. Nechte nás sdílet zdroje solidárně a pečovat jedni o druhé, zabezpečme, aby všichni lidé měli nárok na odpovídající, dostupnou a výživnou stravu.“

Zdroj: www.oikoumene.org, připravila Kateřina Vítková

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Největší příkázání

Nahrad'te obrázky písmenky podle klíče.

⊞ = A	⊞ = I	⊞ = O
⊞ = Á	⊞ = Í	⊞ = P
⊞ = B	⊞ = J	⊞ = S
⊞ = D	⊞ = K	⊞ = U
⊞ = E	⊞ = L	⊞ = V
⊞ = É	⊞ = M	⊞ = Ý
⊞ = H	⊞ = N	⊞ = Ž

(Řešení z minulého čísla: větší list, stonek za fíkem, list navíc, větší fík, chybějící žilkování na listu.)
Jana Krajčířiková

Autor kresby: Tomáš Altman

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervin Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00
Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

